

**OKUDUĞUNU ANLAMA VE AKILDA TUTMA BECERİLERİ BAKIMINDAN BASKI VE
DİJİTAL KİTAP OKUMANIN KARŐILAŐTIRILMASI**

Ezra ÖZENÇ*

Doç. Dr. Erhan AKIN**

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, ilkokul 2. sınıf öğrencilerinde dijital kitap okuma ve baskı kitap okumanın akılda tutma ve okuduğunu anlama becerileri bakımından incelenmesidir. Dijital kitaplar, teknolojinin gelişmesi sonucu baskı olan her şeyin dijital ortama aktarılmasıyla bir gereksinim haline gelmiştir. Dijital kitaplar metin, ses, resim, video gibi içeriklerle hazırlanabilmektedir.

Bu araştırma 2018-2019 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Ankara/ Etimesgut'a bağlı Bağlıca İlkokulunda okuyan 30 ikinci sınıf öğrencisiyle gerçekteşirilmiiştir. Bu öğrencilerin yaş ortalamaları (N=30) 7'dir. Araştırma nitel ve nicel yöntemlerin bir arada kullanıldığı karma bir desene sahiptir. Araştırmada ön test, son test kontrol gruplu yarı deneysel bir yöntem izlenmiştir. Ayrıca öğrencilerle bireysel görüşmeler ve odak grup görüşmeleri yapılmıştır. Veriler oluşturulurken öğrenciler 2 gruba rastgele atanmıştır. Bu iki gruptan biri rastgele yöntemle dijital kitap okuma grubu, diğeri de baskı kitap okuma grubu olarak belirlenmiştir. Deney grubu 15 öğrenci, kontrol grubu 15 öğrenciden oluşmuştur. Öğrencilere ön test ve son test olarak "Garfield" görselli 1-6. sınıflar için okumaya yönelik tutum ölçeğinin Türkçeye uyarlanan çalışması (Kocaaslan, 2016) uygulanmıştır. Ölçeğin, Türkçe formu için Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .88 bulunmuştur. Ölçek üzerinde yapılan değerlendirmeler sonucunda ölçeğin Türkçe formunun bu araştırma grubu için geçerli ve güvenilir olduğu düşünülmektedir.

Dijital kitap okuyan öğrenciler uygulama sürecini dijital kitap okuyarak tamamlamıştır. Uygulama, haftada 2 ders saati olmak üzere toplam 5 hafta ile sınırlandırılmıştır. Gruplardaki farklılıkları tespit etmek için araştırmacıların geliştirdiği "Akılda Tutma ve Okuduğunu Anlama Anketi" uygulanarak frekans aralığı tespit edilip okuduğunu anlamının akılda kalıcılığı sınanmıştır.

Araştırma sonucunda dijital kitap okuyan grup ile baskı kitap okuyan grupta okuduğunu anlama ve akılda tutma becerileri arasındaki fark aranmıştır. Ön test ve son test sonuçlarına One-Way ANOVA (Tukey's Method) ölçeği uygulanmıştır. Uygulanan ölçekte ön testte anlamlı bir fark görülmezken son-test sonuçlarına bakıldığında dijital kitap okuyan grubun baskı kitap okuyan gruba göre daha olumlu bir tutum içinde olduğu görülmüştür (P<0.05). Ön test ve son test puanları karşılaştırıldığında cinsiyetler arası farka rastlanmıştır (P<0.05). Hem dijital hem baskı kitap okuyan kızların puanları hem dijital hem baskı kitap okuyan erkeklerden daha yüksektir. Ayrıca okuduğunu anlama becerisinin baskı kitap okuyan kızların dijital kitap okuyan kızlardan daha yüksek olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Dijital ve baskı kitap okuma, okuduğunu anlama, akılda tutma

**COMPARİSON OF PRINTED AND DİJİTAL BOOK READING İN TERMS OF
READING COMPREHENSİON AND AKILDA TUTMA SKİLLS**

ABSTRACT

* Siirt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi, Yüksek Lisans Öğrencisi ezra8260@hotmail.com, Orcid ID:0000-0003-1283-5614

** Siirt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Arabirim Dalı. erhanakin49@hotmail.com Orcid ID: 0000-0003-2372-9331

The purpose of this research is to compare the digital reading and printing book reading of 2nd grade students of primary school in term of reading comprehension and keeping in mind. The research was carried out in the spring term of 2018- 2019 academic year with 30 primary school students at Bağlıca primary school in Ankara / Etimesgut. The average age of these students is (N=30) 7. Qualitative and quantitative methods were used together in the research and it has a mixed pattern. In the research, a semi-experimental method with pre-test and post-test control group was followed. In addition, individual and focus group interviews were held with students. While creating the data, students were randomly assigned to 2 groups. Digital book reading group and a printed book reading group were determined randomly from these two groups. The digital book reading group consisted of 15 students and the control group consisted of 15 students. Students as pre-test and post-test "Garfield" visual 1- 6. Turkish adaptation of the reading attitude scale for classes was conducted (Kocaaslan, 2016). Cronbach's alpha internal consistency coefficient was found to be .88 for the Turkish form of the scale, the Turkish form of the scale is considered valid and reliable for his research group.

Those who read digital books have completed the application process by reading digital books. The application lasted 5 weeks, 2 days a week. In order to determine the differences in the groups, the questionnaire that was developed by the researchers was applied and the comprehension was read and the comprehension of the reading was tested. As a result of the research, the difference between the group reading digital book and the group reading the print book was observed between reading comprehension and keeping in mind. One- Way ANOVA (Turkey's Method) scale was applied to the pretest and posttest results. While there was no significant difference in the pre test in the applied scale, when the post-test results were examined, it was seen that the group reading digital books had a more positive attitude compared to the group reading the print books ($P<0.05$). When the pre-test and post-test scores were compared, the difference between genders was also observed ($P<0.05$). Girls who read both digital and print books have higher scores than boys. Also, it can be said that girls who read print books have higher reading comprehension skills than girls who read digital books.

Keywords: Reading digital and print books, comprehension of reading, remember

1. GİRİŞ

Öğrenme ve öğretme ile ilgili geçmişte baktığımızda günümüze gelene kadar birçok gelişme olmuştur. Bu gelişmelerle öğretim yaklaşımlarının, stratejilerinin, araç-gereçlerin, yöntem ve tekniklerin değiştiğini görmekteyiz. Bu değişimlerin yanında teknolojinin hızla gelişmesi materyalleri daha ucuz ve kolay ulaşılabilir duruma getirmiştir. Okullarda teknolojik donanım çeşitlenmesine yönelik politikalar izlenmeye başlanmış ve eğitim ortamları teknoloji ile birleştirilmiştir. (Yang ve Wu, 2012)

Yeni nesil özellikle Z kuşağındaki öğrencileri teknolojik öğrenmelerin dışında düşünmek imkânsız olmaktadır (Adıgüzel, Batur ve Ekşili, 2014). Artık bilgisayar, tablet, akıllı telefon gibi teknolojik aletlerden birisinin olmadığı bir ev bulunmamaktadır. Ayrıca ülkemizde okulların büyük kısmında öğrencilerimiz akıllı tahta, bilgisayarla iç içe eğitim- öğretim görmektedir (Leylek, 2018).

Her dersin iyi öğrenilmesinin başında nitelikli okuma gelmektedir. Öğrenciler kimi zaman akıcı bir okuma gerçekleştiremedikleri için okuduklarını anlamakta zorlanmaktadırlar. Bunun nedeni olarak; öğrencilerin eğitim imkânları, çevresel etkenler ve kendileriyle ilgili sebepler sayılabilir (Leylek, 2018). Öğrenciler, önceki öğrenme yaşantılarından okumaya yönelik olumlu ya da olumsuz tutum geliştirmişlerdir (Sallabaş, 2008). Nitelikli okumanın gerçekleşmesinde, öğrencilerin ilköğretimin ilk

yıllarında nitelikli okumanın gerçekleşmesine yönelik oluşan olumlu ya da olumsuz tutumların etkisi büyük önem taşımaktadır. Sallabaş (2008)'a göre, okuma etkinliğinin farkında olan öğrencilerin genelde okumaya yönelik tutumları da olumlu olmaktadır (Leylek, 2018).

Yapılan birçok araştırma; anne, baba ve çocukların tutumları arasında yüksek etkileşim olduğunu ortaya çıkarmıştır (Munn, Fernald ve Fernald, 1669, s.610). İnsanlar doğduklarında belirli tutumlarla doğmamakta; gözlem, tepkisel koşullanma ve bilişsel öğrenme olarak sayabileceğimiz farklı yollarla tutum edinmekte ve sosyal yaşamla da tutumları şekil almaktadır (Tavşancıl, 2014, s.81).

Tutumların kökenine indiğimizde çocukluk dönemi karşımıza çıkmaktadır. Bu tutumlar çocukların deneyimleriyle, taklit ettiklerini pekiştirmeleriyle ve sosyal öğrenmeleriyle gerçekleşmektedir (Kağıtçıbaşı, 1999, s.119). Ancak çocukların edindikleri tutumlar kendi deneyimlerinden ziyade anne- babalarından öğrendikleri ile gerçekleşmektedir (Tavşancıl, 2014, s.79).

Hikâyeler; çocukların kendini ifade edebilmesinde, duygu gelişiminde (Sönmez 2012), dil gelişiminde, sosyal ortama alışmasında, problem çözme becerisinin ve yaratıcılığının gelişmesinde (Akça, Aytan ve Ünlü, 2016) etkili olmasının yanında okunanların etkili şekilde çözümlenmesi ile bireylerin çözümlenme güçlerinin gelişmesinde de (Sönmez 2019) önemli yer tutar. Çağın gereksinimleriyle değişen hikâye okuma dijital ortamlara aktarılarak okunmaya başlanmıştır. Hayatın ilk yıllarından itibaren aileler çocuklarını kitapla tanıştırmalı, okumayı sevdirmeli ve kitap okuması konusunda desteklemelidir. Çocukların kitap okumasında ebeveynlerin ve öğretmenlerin önemli bir yeri bulunmaktadır.

2. AMAÇ

Bu çalışmanın amacı, dijital kitabın ilkökul ikinci sınıfta öğrenim görmekte olan öğrencilerin okuduğunu anlama ve akılda tutma becerilerine etkisini ortaya koymaktır. Öğrenciler günümüzde televizyon, internet, bilgisayar, i-pad gibi farklı türdeki dijital ortamlar yoluyla öğrenme fırsatına sahiptirler. Öğrencilerin teknolojiyle iç içe olması nedeniyle dijital ortama aktarılmış olan baskı kitapların dijital kitap olarak öğrencilere okutulup, öğrencilerin okumaya yönelik tutumlarının belirlenmesi hedeflenmektedir. Çocukların dijital kitap okumalarında hatırlama veya akılda tutma becerileri saptanmaya çalışılmıştır.

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, ölçme aracı, verilerin toplanması ve verilerin analizine değinilecektir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma tarama modelinde betimsel bir nitelik taşımaktadır. Bu modelde amaç; çalışma kapsamındaki birey veya grubun mevcut durumunu açıklamak, betimlemek, sadece araştırma grubuna ait olan nitelikleri tespit etmek, tanıtmaktır. Çalışma karma bir desene dayandırılarak gerçekleştirilmiştir. "Nitel Araştırma, varsayımlar ile başlayan bir araştırma yaklaşımı olarak, yorumlayıcı / kuramsal çerçeve ve bir sosyal veya beşeri sorun olarak atfedilen bir problemde bireylerin veya grupların

amaçlarını keşfetmeye yönelik araştırma sorularının çalışılması (Creswell, 2013) anlayışıdır.” Çalışmada ilkokul ikinci sınıf çocuklarının dijital ve baskı kitaba ilişkin görüşlerini tespit etmek, mevcut olan durumu betimlemek için bu yaklaşımın uygun olacağı düşünülmüştür.

3.2. Çalışma Grubu

Çalışma grubu, 2018-2019 eğitim- öğretim yılı bahar döneminde Ankara / Etimesgut / Bağlıca İlkokulu 2. sınıf öğrencilerden oluşmaktadır (N: 30, x: 7). İlgili öğrenciler araştırmaya gönüllü katılmıştır. Öğrenciler basit seçkisiz yöntemle 2 gruba ayrılmıştır. İlk gruba dijital kitap okuma, ikinci gruba ise baskı kitap okuma yapılmıştır. Çalışma grubuna ait demografik veriler aşağıda verilmiştir.

Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin demografik bilgileri Tablo 1’ de gösterilmektedir. Öğrencilerin tümü ilkokul 2. sınıfa devam etmesine rağmen yaşları farklılık göstermektedir. Çünkü eğitim sisteminde 60-72 ay arasında olan çocuklar veli isteği ile okula başlayabildikleri için 2.sınıf öğrencilerinin yaş aralığı (6-8 yaş)değişim göstermiştir. Dijital kitap okuyan ve baskı kitap okuyan öğrenci grupları cinsiyet dağılımına göre bakıldığında birbirlerine yakın olduğu görülmektedir. Baskı kitap okuyan grup 8 kız, 7 erkek toplam 15 öğrenci; dijital kitap okuyanlar 6 erkek, 9 kız olmak üzere toplam 15 öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerin anne öğrenim düzeyleri incelendiğinde; birinci sıra lise seviyesinde (N: 15), ikinci sıra lisans (N: 7), üçüncü sıra ortaokul (N: 5), dördüncü sıra ilkokul (N:2) ve beşinci sıra lisansüstü (N: 1) eğitim düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin baba öğrenim düzeyleri incelendiğinde ise birinci sıranın lise olduğu (N:11), ikinci sıranın lisans (N: 8), üçüncü sıranın lisansüstü (N:5), dördüncü sıranın ilkokul (N: 4) ve beşinci sıranın ortaokul (N:2) olduğu dikkati çekmektedir. Öğrencilerin demografik bilgileri toplanırken evlerinde kütüphaneleri var mı, varsa kütüphanede kendilerine ait kaç kitapları olduğu sorulmuştur. Öğrencilerin evlerinde kütüphane olanların (N:23) olmayanlardan (N:7) fazla olduğu belirlenmiştir. Kütüphanede 1-80 kitap arasında 10 kişi, 80-120 kitap arasında 10kişi ve 120-300 arasında 7 kişi, 300-1000 arasında 3 kişinin olduğu tespit edilmiştir.

Çalışma grubundaki demografik bilgilere bakıldığında dijital kitap okuyan çocukların ailelerinin eğitim durumuyla baskı kitap okuyan ailelerin eğitim durumları arasında fark olmadığı görülmektedir. Öte yandan çocukların evdeki kitap sayıları okuma oranıyla doğru orantılıdır.

Tablo 1: Öğrencilerin demografik bilgiler

	N	%
Cinsiyet		
Kız	17	56,6
Erkek	13	43,4
Yaş		
6	4	13,4
7	24	80
8	2	6,6
Kardeş sayısı		
2	24	80
3	4	13,4
5	2	6,6
Ana sınıfı		
Evet	22	73,3
Hayır	8	26,7
Anne eğitimi		
İlkokul	2	6,6
Ortaokul	5	16,6
Lise	15	50
Lisans	7	23,3
Lisansüstü	1	3,5
Baba eğitimi		
İlkokul	4	13,3
Ortaokul	2	6,7
Lise	11	36,6
Lisans	8	26,7
Lisansüstü	5	16,7
Annenin işi		

3.3. Ölçme Aracı

McKenna ve Kear (1990) tarafından hazırlanan ilköğretim öğrencilerinin (1-6.sınıflar) okumaya yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla geliştirdiği ölçeğin Türkçeye uyarlanması Kocaaslan (2016) tarafından yapılmıştır. Ölçeğin orijinali İngilizcedir. Bu ölçek dünyada en çok kullanılan okumaya yönelik tutum ölçeklerinin başında yer almaktadır. Ölçek toplamda 20 maddeden ve iki alt boyuttan oluşmaktadır. Birinci alt boyut 1-10. maddelerin okumadan zevk almasını ve ikinci alt boyut ise 11-20. maddeler akademik okumaya ilişkin maddeleri oluşturmaktadır. Orijinal ölçeğin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı %74 ile %89 arasında değişmektedir. Uyarlanan ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .88 olarak bulunmuştur.

Ayrıca araştırmacı tarafından geliştirilen ve kendi gözlemleriyle farklı türdeki (çoktan seçmeli, doğru-yanlış, klasik, eşleştirme) soru çeşitleriyle çocukların okudukları kitapların (dijital, baskı) okuduğunu anlama ve akılda tutma becerileri ölçülmüş, öğrencilerle bireysel ve odak grup görüşmeleri yapılmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Bu çalışma 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılı Bahar dönemi Ankara ilinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bir devlet okulunda gerçekleştirilmiştir. Deney grubu olarak belirlenen öğrencilere dijital kitaplar okutulurken kontrol grubu öğrencilerine baskı kitap okutulmaya devam edilmiştir. Çocukların kitap okumaya yönelik tutumlarını tespit etmek için ön test olarak okumaya yönelik tutum ölçeği uygulanmıştır. Çocuklara haftanın iki günü dijital ve baskı kitap okutularak toplam 10 kitap 5 hafta boyunca okutulmuştur. Kitap okuma bittikten bir hafta sonra araştırmacıların geliştirdiği bir ölçeğe değerlendirme aracıyla, okutulan kitaplara ilişkin çoktan seçmeli, doğru yanlış, eşleştirmeli ve klasik sorular olmak üzere toplam 50 soruluk bir ölçeğe değerlendirme yapılmıştır. Bu ölçeğe değerlendirmeden sonra son test olarak çocuklara okumaya yönelik tutum ölçeği tekrar uygulanmıştır. Bu uygulanan ön test, son test ve araştırmacıların geliştirdiği sınava göre 30 öğrenci değerlendirilmiştir. Nicel değerlendirmelere araştırmacıların gözlem ve bireysel görüşmeleri de eklenmiştir.

3.5. Araştırmanın Etiği

Araştırma sırasında öğrencilerin kişisel bilgileri gizli tutulmuştur. Öğrenciler gönüllülük esasına göre seçilmiş ve velilerinden izin formu alınmıştır. Araştırma esnasında öğrencilerin bir zarar görmemesi için bütün önlemler alınmıştır. Araştırmanın yapılması için gerekli izin okul idaresi tarafından (Konu: Araştırma izni, Say:59169906-605.01-E.8787311) verilmiştir.

BULGULAR

Araştırma sonucu baskı kitap okuyan ve dijital kitap okuyan öğrencilerin deneysel çalışma öncesindeki kitap okuma düzeyleri arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($P>0.05$). Baskı kitap okuyanlar ve dijital kitap okuyanlar grubunda yer alan öğrencilerin kitap okuma düzeyleri aynı olarak tespit edilmiştir.

One- Way ANOVA testi ile baskı kitap okuyan ve dijital kitap okuyan öğrencilerinin son test sonuçları tespit edilmiştir. Tutum ölçeği; A tutumu "çok mutlu

olurum”, B tutumu “hafif gülümserim”, C tutumu “biraz üzgün olurum”, D tutumu “çok üzgün hissederim” şeklinde ifade edilmiştir. Bu tutumlara göre katılımcılar dikkate alındığında, A tutumunda dijital kitap okuyanlar ve baskı kitap okuyanlar arasındaki fark istatistiksel olarak önemli değilken, C ve D tutumunda baskı kitap okuyanlar için yüksek çıkmıştır. B tutumu için ise dijital kitap okuyanlar yüksek çıkmıştır ($P<0.05$). Kadın katılımcılar dikkate alındığında, A ve B tutumu dijital kitap okuyanlar için, C ve D tutumu baskı kitap okuyanlar için yüksek çıkmıştır ($P<0.05$). Erkek katılımcılara bakıldığında A ve C tutumu baskı kitap okuyanlar, B tutumu ise dijital kitap okuyanlar için yüksektir. D tutumu arasındaki farklılık ise önemli değildir ($P<0.05$).

Çocuklara kitap okutulduktan sonra araştırmacı tarafından geliştirilen sorularla okuduğunu anlama ve akılda tutma becerisi ölçülmüştür. Öncelikle öğrencilere 10 kitap okutulmuştur. Her kitaptan 5 soru olmak üzere toplam 50 soru sorulmuştur. Her soru 2 puan değerindedir. Bu sorular çoktan seçmeli, doğru yanlış, klasik ve eşleştirmeli sorular olarak araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan soruların güvenilirliği IBM SPSS STATİSTİCS 20 testine göre α güvenilirliği, 993 bulunmuştur. Öğrencilerin cevapları frekans değerleri ile karşılaştırılmıştır. Gruplar öğrencilerin doğru cevaplarının ortalaması alınarak karşılaştırılmıştır. Tablo 2’de uygulanan 50 soruluk teste verilen doğru cevaplar yer almaktadır. Cevaplara bakıldığında baskı kitap okuyan öğrencilerin dijital kitap okuyan öğrencilere göre okuduğunu anlama ve akılda tutma becerisininin daha iyi olduğu görülmüştür.

Teknolojinin gelişmesiyle eğitimi destekleyen içerikli sitelerin sayısı, z-kitaplar her geçen gün artmaktadır. Yeni nesil çocuklarda (z kuşağı) teknoloji bağımlılık haline gelmiş olmasına rağmen yapılan araştırma sonucunda çocuklar baskı kitap okumayı tercih etmişlerdir. Bu tercihte çocukların yaş faktörü sebebiyle somut dönemde olmalarının ve kitabı hissetme ihtiyacının etkili olduğu düşünülmektedir.

Tablo 2: Okuduğunu anlama sorularına verilen toplam cevaplar

	<u>N</u>	<u>Çoktan S.Soru</u>	<u>D-Y</u>	<u>Boşluk Doldur.</u>	<u>Klasik S.</u>
		(15soru)	(15soru)	(10Soru)	(10soru)
Dijital kitap okuyanlar					
Kız Öğrenciler	9	61	78	60	49
Erkek Öğrenciler	6	33	52	16	9
Toplam Öğrenci	15	94	130	76	58
Baskı kitap okuyanlar					
Kız Öğrenciler	8	64	66	50	26
Erkek Öğrenciler	7	60	53	33	31
Toplam Öğrenci	15	124	119	83	57

Baskı kitap okuyan öğrenciler ve dijital kitap okuyan öğrenciler cinsiyet bakımından karşılaştırıldığında her iki grupta da kız öğrencilerin akılda tutma düzeyleri

erkek öğrencilerden daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Bu değerlere Tablo 3'de yer verilmiştir.

Tablo 3: *Akılda tutma sorularına verilen cevaplar*

	N	X
Dijital Kitap Okuyan Öğrenciler		
Kız Öğrenciler	9	52
Erkek Öğrenciler	6	36,3
Toplam Öğrenci	15	88,3
Baskı Kitap Okuyan Öğrenciler		
Kız Öğrenciler	8	52,75
Erkek Öğrenciler	7	51,14
Toplam Öğrenci	15	103,99

Öğrencilerin demografik bilgileri oluşturulurken her öğrencinin evinde kütüphane olup olmadığı ve kütüphanedeki kitap sayıları sorulmuştur. Bu tespitle yola çıkılarak okuduğunu anlama ve akılda tutma becerileri için araştırmacılar tarafından hazırlanan soruları kütüphanede kitap sayısı fazla öğrencilerin daha doğru cevapladıkları fark edilmiştir. Kütüphanedeki kitap sayısı, kitap okuma becerisi ve okuduğunu anlamayla doğru orantılı olduğu düşünülmektedir. İstatistiklere göre ülkemizde kitap okuma oranı kişi başı 8 kitap olarak belirlenmiştir. Okuduğunu anlama ve akılda tutma becerisini geliştirmek için okunan kitap sayısının artması gerektiği düşünülmektedir.

Çocukların dijital kitap okuma ile ilgili görüşleri sorulmuştur. Aşağıda, verilen cevaplardan birkaçı şöyledir:

“Sayfa çevirme ihtiyacı duymuyoruz.”

“Kitabın yazıların büyüklüğünü isteğimize göre ayarlaya biliyoruz.”

“Resimleri baskı kitaba göre daha canlı ve büyük.”

“Çok okuyunca gözlerim ağrıyor, gözümün bozulma ihtimali yüksek.”

“Bilgisayardan kitap okumak sıkıcı geliyor.”

“Dijital kitabı her yerde okuyamam.”

Dijital kitap okuyan öğrencilerin dijital kitap hakkında hem olumlu hem de olumsuz düşünceleri olduğu görülmektedir. Çocukların dijital kitap okumayla ilgili görüşleri doğrultusunda baskı kitap okumayı dijital kitap okumaktan daha çok sevdikleri söylenilebilmektedir.

4. TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Teknoloji çağında kitap okumanın da dijitalleşmesi kaçınılmazdır. Bu araştırmada baskı kitap okuma ile dijital kitap okuma karşılaştırılmıştır. Tutum ölçeğinin bulgularına göre öğrencilerin baskı kitap okumaya yönelik tutumlarının dijital kitap

okumaya göre daha olumlu olduğu görülmüştür. Aynı şekilde baskı kitap okuyan öğrencilerin akılda tutma ve okuduğunu anlama becerilerinin dijital kitap okuyan öğrencilerinkine göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu iki bulgu birbiriyle tutarlıdır. Öğrenci görüşleri de bu bulguları desteklemektedir. Araştırma grubu öğrencileri, dijital kitap okurken araştırmacılar tarafından gözlemlenmiştir. Araştırmacılar çocukların dijital kitap okurken kitap okuma eylemine uygun davranışlar sergilemediklerini fark etmiştir. Araştırma grubunun ilk kitaplarını okurken daha istekli daha arzulu olduğunu gözlemlenirken birkaç kitap sonra özellikle erkek grupta dikkat dağınıklığı, odaklanma sorunu yaşadıklarını ve etraftaki başka nesnelere daha fazla ilgilerini çektiği görülmüştür. Dijital kitap okuyan kızlarda bu sorunlar çok az gerçekleşmiştir. Baskı kitap okuyan grupta ise çoğunluğun kitaplarını dikkatli, ilgili ve istekli bir şekilde okuduğu gözlemlenmiştir. Baskı kitap okuyan grubun okuduğunu anlama ve akılda tutma oranı dijitalle göre daha iyi olduğu tespit edilmiştir. Bunda baskı kitapta okuma mesafesinin ideal yakınlıkta oluşu, baskı kitabı hissetmeleri, daha rahat odaklanabilmeleri olduğu düşünülmektedir.

Çalışma grubundaki öğrencilerin yaşlarının farklılık göstermesi, bundan dolayı hazır bulunuşluk düzeylerinin yetersiz olması, dijital kitap okumaya yönelik tutumların baskı kitap okumaya yönelik tutumlara göre daha az olma nedeni olarak düşünülmüştür. Bu yaş grubunun dijital kitap okumaya hazır olmadıklarından okuduğunu anlama ve akılda tutma becerisini geliştiremediği görülmüştür.

Bu araştırmanın bulguları benzer araştırmanın bulgularıyla örtüşmektedir (Başdaş, 2017). Başdaş'ın araştırmasında da öğrencilerin yaş grubu küçüktür (6 yaş). Bu nedenle yapılan araştırmayla benzer sonuçlar ortaya çıkmıştır. Her iki araştırmada da dijital çalışmanın anlamlı bir farklılığı bulunamamıştır. Bu iki çalışmaya dayanarak dijital kitabın alt yaş grup çocuklarda (6-8yaş) fazla etkili olmadığı düşünülmektedir.

Öte yandan bu araştırmanın bulguları benzer araştırmanın bulgularıyla farklılık taşımaktadır (Çıralı, 2014; Sarıkaya, 2018). Sarıkaya'nın araştırmasında öğrencilerin yaş grubu daha büyüktür (5. Sınıf). Bu araştırmadaki yaş grubunun yaşı küçük olduğu için dijital kitap okumak çok da anlamlı gelmemiş olabilir. İleriki sınıflarda çocuklar için daha anlamlı olabileceği, bilgisayar ve i-pad kullanımları hızlandığında daha zevkli geleceği düşünülmektedir.

Bu çalışmanın sonucunda şu önerilerde bulunulabilir:

1. Çağımız teknoloji çağı olduğu için her şey internet ve bilgisayarlar üzerinden yapılmaktadır. Bunun için çocuklar dijital kitap okumaya özendirilmelidir.
2. Çocukların kitap okuma oranını artırmak için aileler her gün bir saat belirleyip hep beraber oturup kitap okuma saati yapmalıdır.
3. Ülkemizde kitap okuma oranının oldukça düşük olduğu bilinmektedir. "Ağaç yaş iken eğilir" sözünden hareketle çocuklar küçüklükten itibaren okuma etkinliklerine yönlendirilmeli hediye seçimlerinde kitaplara öncelik verilmelidir.
4. Aileler çocuklarını kitapçıya götürüp orada beraber kitaplara bakıp kitap seçmelidir. Çocuklar kendi istekleriyle aldığı kitapları şevkle okumaktadır.

KAYNAKLAR

- ADIGÜZEL, O., BATUR, H. Z. & EKŞİLİ, N. (2014). **Kuşakların Değişen Yüzü ve Z Kuşağı ile Ortaya Çıkan Yeni Çalışma Tarzı: Mobil Yakalılar**. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 1 (19). 165-182
- AKCA, M. A, AYTAN, N ve ÜNLÜ, S(2016). **Seslendirme Destekli Animasyon aştırma Programının Geliştirilmesi ve Hikâye Uygulaması**. Uluslararası Sosyal Araştırma Dergisi, 9(42).
- BAŞDAŞ, Fazilet. **Drama Temelli Dijital Hikaye Anlatıcılığı Programının 6 Yaş Çocuklarının Bazı Sosyal Becerilerinin Gelişimine Etkisi**. Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı (2017).
- BENTLER, P. M. (1980). **Multivariate analysis with latent variables: Causal modeling**. Annual Review of Psychology, 31,419-456.
- BENTLER, P. M. ve BONETT, D. G. (1980). **Signifi cance tests and goodness of fit in the analysis of covariance structures**. Psychological Bulletin, 88, 588-606
- ÇIRALI, Hatice.(2014). **Dijital Hikaye Anlatımının Görsel bellek ve Yazma Becerileri Üzerine Etkisi**. Hacettepe Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitim Anabilim Dalı.
- DURAN, E. ve TOPBAŞOĞLU, N. (2015). **Dijital-Etkileşimli Öyküleyici Metinler ve Anlama**. TURKISH STUDIES. International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume10. Issue 11. 519-532.
- JÖRESKOG, K. ve SÖRBOM, D. (1993). **Structuralequation modeling with the SIMPLIS command language**. Hillsdale, NJ: Lawrance Erlbaum Associates
- KAĞITÇIBAŞI, Ç(1999). **Yeni İnsan Ve İnsanlar**. 10, Baskı. Sosyal Psikoloji Dizisi: 1, İstanbul: Evrim Basım Yayım ve Dağıtım Yayıncılık.
- KOCAARSLAN, M. (2016). **“Garfield” Görselli 1- 6. Sınıflar için Okumaya Yönelik Tutum Ölçeğinin Türkçe Uyarlama Çalışması**. 20 Mart 2019’da <https://toad.halileksi.net/olcek/1-6-siniflar-icin-okumaya-yonelik-tutum-olcegi> alınmıştır.
- LEYLEK ŞENTÜRK, Burcu.(2018). **İlkokul 3, Sınıf Öğrencilerinin Okuma Becerilerinin Gelişiminde ve Okumaya Yönelik Tutumlarında Dijital Hikâyelerin Etkisi**. Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Ana Bilim Dalı İlköğretim Bilim Dalı.
- MARSH, H. W.,HAU, K.T., ARTELT, C., BAUMERT, J., & PESCHAR, J. L. (2006). **OECD's Brief Self-Report Measure of Educational Psychology's Most Useful Affective Constructs: Cross-Cultural, Psychometric Comparisons Across 25 Countries**. International Journal of Testing, 6(4), 311–360
- MUNN, N. L., FERNALD, L. D. Ve FERNALD, p.S. (1969). **Introduction To Psychology**. Ed. L. Carmicheal. Boston: Houghton Mifflin.

ÖZERBAŞ, M.Arif ve ÖZTÜRK, Yasin. (2017).**Türkçe Dersinde Dijital Hikaye Kullanımının Akademik Başarı, Motivasyon ve Kalıcılık Üzerine Etkisi.** TÜBAV , Cilt:10, Sayı:2, s.(102- 110)

SALLABAŞ, E.(2008). **İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Okumaya Yönelik Tutumları ve Okuduğunu Anlama Becerileri Arasındaki İlişki.** İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 9 (16), 141-145.

SARIKAYA, B. (2018). **Baskı Kitap mı, E-Kitap mı? Türkçe Öğretmenleri Ne Düşünüyor?** Turkish Studies Educational Sciences. Volume 13/19, Summer 2018. ISSN: 1308-2140

SÖNMEZ, H. (2012). **Rifat Ilgaz'ın Şiirlerinde Çocuk.** Akademik Bakış, (30), 1–20.

SÖNMEZ, H. (2019). **Bilişsel ve duyuşsal/üstbilişsel temelli hikâye değerlendirme stratejisi ve dereceli puanlama anahtarı.** Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 20(3), 1079-1119.

TAVŞANCIL, Ezel (2014). **Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi.** 5, Baskı. Ankara:Nobel Akademik Yayınevi.

YANG, Y. T. C. & WU, W. C. I. (2012). **Dijital Storytelling For Enhancing Student Academic Achievement, Critical Thinking And Learning Motivation: A year- long Experimental Study.** Computers & Education, 59 (2), 339-352.